

Hammasteknikoiden koulutus suurten muutosten myllerryksessä

Hammasteknikoiden koulutuksen ylle laskeutui 21.5.2013 synkkä pilvi. Metropolia Oy:n hallitus teki alustavan päätöksen, ettei se hae Opetus – ja kulttuuriministeriöltä koulutusvastuuta 1.1.2014 lähtien. Perusteluina Metropolia Oy:n hallitus esitti 21.5.2013, ettei hammasteknikoiden koulutus kuulu AMK-asteelle. Toinen peruste oli, ettei hammasteknikokoulutuksella ole vahvoja yhteistyö- eikä synergiaetuja muiden koulutusten kanssa. Kolmas perustelu oli, että hammasteknikoiden koulutus on kallista.

Koulutuksemme lopettamisen perusteluissa esim. AMK-asteelle kuulumattomuus ja sen määrittely kuuluu Opetus – ja kulttuuriministeriölle. Ministeriön määritelmien mukaan hammasteknikoiden koulutus kuuluu yksiselitteisesti AMK-asteelle. Hammasteknikoiden koulutuksen synergia- sekä yhteistyön osalta Metropolia Oy:n hallitus on tarkastellut yhteistyötä ainoastaan Metropolian muiden, omien koulutusohjelmiansa välillä. Yhteistyö muihin korkeakouluihin tai ulkopuoliseen maailmaan on jätetty arvosteluissa täysin huomiotta, outo tulkinta kansainvälistyvässä maailmassa. Hammasteknikoiden ja hammaslääkäreiden koulutuksen välinen yhteistyö, maailmanlaajuisestikin ainutlaatuinen oppimisympäristö ei ole Metropolian perusteluissa edes mainitsemisen arvoinen asia. Hammasteknikoiden koulutuksen kalleus on asia joka on

ja pysyy. Tarkkuuskäsityöammatin kouluttaminen ei onnistu suurissa luentosaleissa. Mikäli asianmukaista koulutusta annetaan, tulee sen tulevaisuudessakin tapahtua pienissä ryhmissä, joissa ohjaavalla opettajalla on riittävästi aikaa jokaisen opiskelijan ohjaamiseen.

Metropolia Oy:n hallitus on syksyllä 20.9.2013 tehnyt lopullisen päätöksensä, se ei hae koulutusvastuuta hammasteknikoiden koulutuksen osalta. Hammasteknikoiden koulutus Helsingissä loppuu, viimeiset opiskelijat ovat jo opiskelemassa Ruskeasuolla Metropolian tiloissa. Perusteeksi hammasteknikoiden koulutuksen lopettamiselle on ilmoitettu taloudellisesti kallis koulutus.

Turun ammattikorkeakoulu on ilmaissut halukkuutensa kouluttaa hammasteknikoita. Hammasteknikoiden koulutus on tarkoitus toteuttaa Turussakin yhteistyössä hammaslääkäreiden koulutuksen kanssa. Hammasteknikoiden koulutuksen ensimmäiset opiskelijoiden sisäännotot alkavat Turussa tieltäväsiti vasta syksyllä 2017.

Hammasteknikoiden koulutuksen muutoksista päättää Opetus – ja kulttuuriministeriö. Mikäli ministeriö hyväksyy Metropolian ja Turun AMK:n hakemukset, koulutusvastuu siirtyy Turun ammattikorkeakoululle. Uudet koulutusvastuut astuvat voimaan 1.1.2014, vuodenvaihteeseen mennessä asiasta saataneen lisätietoa.

Ammattikuntamme tehtävänä on viestiä Opetus – ja kulttuuriministeriöön, että opiskelijoiden sisäännottojen tulee jatkua tauotta. Viime vuosien riittämättömät sisäännotot ovat saaneet aikaan tilanteen, jossa lailistettujen hammasteknikoiden mää-

rä tulee putoamaan yli 40 % vuoteen 2037 mennessä, mikäli opiskelijoiden sisäänotettava määrä ei huomattavasti nosteta. Mikäli opiskelijoiden sisäänotossa tulee taukoja, poistuma lisääntyy. Jokainen vuosi, jolloin hammasteknikokurssia ei aloiteta, lisää laskennallisesti 2037 poistumaa noin 2.5 %.

Metropolia-ammattikorkeakoulun pikainen päätös, joka on ammattikunnalle tullut täytenä yllätyksenä tuntuu tavattoman vastuuttomalta toiminnalta. Tietoja on jouduttu yksi kerrallaan etsimään, varmistamaan ja pohtimaan, että mihin mikäkin päätös perustuu. Lisätietoja on pyritty hakemaan Opetus – ja kulttuuriministeriöstä, Sosiaali- ja terveysministeriöstä, sekä lukuisista viranomaistahoista. Pääosin vastauksia ei ole vielä kukaan saatu.

Pika-aikataululla tapahtunut hammasteknikoiden koulutuksen lopettaminen Helsingissä asettaa hammasteknisen alan ja ennen kaikkea Opetus- ja kulttuuriministeriön hankalaan tilanteeseen. Koulutuksen siirto ja suuret muutokset vaativat aina jopa vuosien valmistelutyön. Nyt hammasteknikoiden koulutuksen muutokset, selvitykset ja päätökset joudutaan tekemään muutaman kuukauden aikana. Kiire on aina erittäin huono yhteistyökumppani. Olkoon kyse koulutuksen suurista muutoksista tai hampaiden fyysisestä tekemisestä, kiire aikaansa lisää murehdittavaa. Täydellisesti paitsioon on jäänyt mm. kokonaistarkastelu hammasteknisessä koulutuksessa laajemmalti. Hammasteknisiä luentoja sekä muita oppitunteja voitaisiin pitää samanaikaisesti teknikoille ja laboranteille. Tällainen toimintamalli purettiin vuosia sitten kun yhteiskunnan päättäjät hajauttivat hammasteknikoiden

ja hammaslaboranttien koulutukset fyysisesti erilleen. Tämän kaltaisella yhteistyöllä saataisiin niitä paljon kaivattuja säästöjä, ettei esim. hammasteknikkojen koulutusta tarvitsisi lakkauttaa.

Kun koulutuksessa tapahtuu suuria muutoksia tulisi kokonaisuutta tarkastella ja valmistella huolellisesti. Toivottavasti tässä farssimaisessa hammasteknikkojen ”koulutus-uudistuksessa” järjenääni lopulta voittaa.

Uusimmat tiedot ja koko historian hammasteknikkojen koulutusmuutoksista löydät www.hammasteknikko.fi/uutiset.

Ilkka Tuominen

Metropolia AMK neuvottelukunnan puheenjohtaja

Tiesithän, että suomalaisen hammastekniikan koulutuksen taso on kovaa valuuttaa maailmalla

Hammasteknikko (AMK) asettuu kahdeksan portaisessa EQF järjestelmässä tasolle 6. Lisäksi suomalainen hammasteknikko koulutetaan maailmanlaajuisestikin katsoen ainutlaatuisessa oppimisympäristössä.

Hammaslaborantti sijoittuu EQF tasolle 4, joka usein vastaa, tai jopa ylittää useamman maan hammasteknikon koulutuksen tason.

Mikä on EQF?

Eurooppalainen tutkintojen viitekehys (European Qualifications Framework, EQF) Viitekehyksessä Suomen kansalliseen koulutusjärjestelmään kuuluvat tutkinnot, oppimäärät ja muut laajat osaamiskokonaisuudet jaotellaan niiden edellyttämän osaamisen perusteella kahdeksalle vaativuustasolle.

Tutkintojen ja muun osaamisen kansallinen viitekehys rakentuu eurooppalaisen tutkintojen viitekehysten (EQF) pohjalle.

Suomalaiset tutkinnot sijoittuvat esityksen mukaan seuraaville kansallisen viitekehysten vaativuustasoille:

- perusopetuksen oppimäärän tuottama osaaminen tasolle 3
- ylioppilastutkinto ja lukion oppimäärä vaativuustasolle 4
- ammatilliset perustutkinnot ja ammattitutkinnot tasolle 4
- erikoisammattitutkinnot tasolle 5
- ammattikorkeakoulututkinnot ja alemmat korkeakoulututkinnot tasolle 6
- ylemmät korkeakoulututkinnot ja ylemmät ammattikorkeakoulututkinnot tasolle 7
- yliopistojen tieteelliset, taiteelliset ja ammatilliset jatkotutkinnot, esim. lisensiaatin tutkinto ja tohtorin tutkinto tasolle 8

Lue lisää Opetushallituksen sivuilta:

http://www.oph.fi/koulutus_ja_tutkinnot/tutkintojen_tunnustaminen/tutkintojen_viitekehukset